

De Twa Tuorren van Tolkien

Een Friese vertaling van de beroemde Lord of the Rings boekenreeks van J.R.R. Tolkien, met een boekomslag van de eveneens Friese fotografe Maartje Roos. De uitgave De Twa Tuoren is een bijzondere samenwerking tussen de fotografe en de vertaler van de reeks, Liuwe Westra. Een project dat Friesland ademt. →

Boekomslag - Master fan alle ringen - Twa tuorren

Een grutto en een kievit: het zijn twee Friese iconen. Deze 'skier' en 'ljip' mochten daarom niet ontbreken in het kunstbeeld dat fotografe Maartje Roos maakte voor de Friese vertaling van Tolkiens tweede boek *The Two Towers* in zijn *Lord of the Rings*-trilogie. Net als een heleboel andere typische kenmerken uit het hoge noorden. Een leek zou het misschien niet meteen zien, maar de echte Fries herkent meer dan alleen de vogels. Roos reisde de afgelopen maanden 'haar' provincie door op zoek naar de mooiste Friese plaatjes om de foto uit op te bouwen. Een flinke onderneming. "Al mijn foto's bestaan uit verschillende beelden die ik schiet. Ik wil absoluut geen gebruik maken van stockbeeld, dat is mijn gouden regel. Die zorgt ervoor dat ik soms lang op zoek ben naar dat ene beeld dat een foto compleet maakt. Bij elk element bekijk ik de locaties van tevoren. Dan zie ik de zonnestand en het licht en weet ik wanneer ik er daadwerkelijk moet zijn voor het resultaat dat ik voor ogen heb." Een gedeelte van de locatie van dit project, de Friese Greidhoeke, was niet met de auto bereikbaar. "Ik moest een heel eind met te voet. Zo zit de meeste tijd van het maken van een foto bij mij vaak in de voorbereiding, maar dat is het uiteindelijk helemaal waard."

Crowdfunding

Toen dominee en Friese vertaler van de Tolkien trilogie Liuwe Westra haar een paar jaar geleden benaderde voor een samenwerking pakte Roos het met beide handen aan. "Het is al prachtig dat het boek in het Fries vertaald wordt. Dit was dé kans om al het moois uit mijn geboorteprovincie ook nog eens te kunnen laten zien." Het was ook het begin van een spannende tijd, want een budget was er nog niet. Westra's stichting 'Friese Tolkien' startte daarom een crowdfunding actie. "Eigenlijk was de foto al af voordat we de crowdfunding waren gestart, zodat we ook daadwerkelijk konden laten zien dat we iets te bieden hadden. We moesten een flink bedrag bij elkaar krijgen en ik vond het super spannend. Wat nou als niemand het zo bijzonder zou vinden als wij? Dan had ik er al een hoop van mijzelf in gestopt. Gelukkig bleek al snel dat het project bij veel mensen wat teweeg bracht. Dus het boek kon er komen!"

Meesterwerk

Het was niet niks om de magische wereld van Tolkien met eindeloze grasvlakten van Rohan goed te 'verbeeldtalen' naar de Greidhoeke van Friesland. "Ik maakte ook voor het eerst een boekomslag en ik moest daarbij goed rekening houden met de verdeling en verhoudingen van het beeld en waar tekst moest komen. Dat was best even passen en meten." De *Twa Tuorren* is het tweede deel van Westra's Friese vertaling van J.R.R. Tolkiens meesterwerk. Over het eerste deel deed hij tien jaar, het tweede deel duurde zes jaar. "Liuwe had door zijn ervaring precies voor ogen hoe het beeld eruit moest komen te zien. Tolkien schreef de boeken met de fictieve streek Rohan in zijn gedachten, Liuwe dacht bij het vertalen aan zijn Friese landschappen. Deze móesten dus vertaald worden naar de foto. Maar de Greidhoeke is juist een deel van Friesland dat ik niet zo goed ken. Alleen door mijn ruwe schetsen en met tips van Liuwe en de stichting Friese Tolkien wist ik te vinden wat ik zocht."

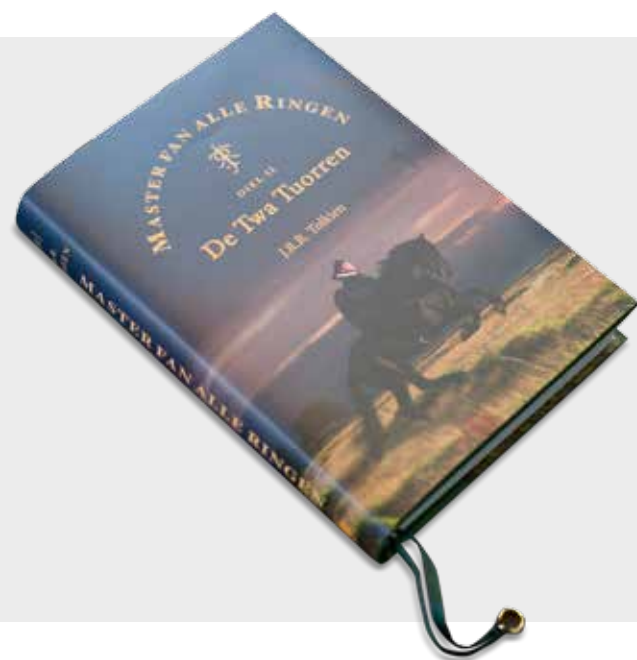
“Het fotograferen van het galopperende paard bleek een uitdaging”

Paardrijles

Het fotograferen van het galopperende paard bleek een uitdaging. In plaats van de witte Shadowfax, het paard dat furore maakt in de boekenreeks en films, koos Roos voor de foto voor een zwarte Fries. Het was de bedoeling dat Westra zelf als *Lord of the Rings*-personage Gandalf de foto in zou galopperen, maar dat liep anders. "Tijdens lessen viel hij van het paard af en moest hij even herstellen. Geen haar op zijn hoofd dat hij er weer op zou klimmen", aldus Roos. Toch heeft de huidige Gandalf op de foto wat van Westra weg. Roos: "Het is zijn broer! Dat ging tijdens het shooten ook nog bijna helemaal mis, toen het paard een merrie spotte..." Maar de foto kwam er, inclusief theatraal zwiepende manen en een statige Gandalf. →

“Liuwe had door zijn ervaring precies voor ogen hoe het beeld eruit moest komen te zien”

De Twa Tuorren van Tolkien

Het boek De Twa Tuorren met de coverfoto van Maartje Roos is verkrijgbaar in de boekhandel (ISBN. 978-90-825871-0-4) en via de website van de stichting Friese Tolkien: www.frysketolkien.nl. Naast de cover maakte Roos ook een kunstfoto, met nog meer details. Deze fotokunst van de Twa Tuorren is aan te vragen op www.roosphotography.nl

Geduld

Het puzzelstukje paard en rijder lag dus op tafel, maar de legendarisch twee torens nog niet. Hiervoor fotografeerde Roos verschillende kerktorens en een molen in Friesland. “Links is de gehele toren van Tzum te zien, wat ook meteen de gemeente is waar Liuwe dominee is”, vertelt ze. “De andere, rechter toren heeft onder meer een deel van de kerktoren van Firdgum, met een entree van de kerk van Lollum en een onderdeel van de Grote Kerk in Leeuwarden.” Ze glimlacht. “Daar kijk ik op uit vanuit mijn werkplek.” De fotografe heeft engelengeduld met het in elkaar puzzelen van haar foto’s. Na een actieshot te paard en een mozaïek aan kerktorens kwamen de twee ‘Friese vogels’ als laatste. “Ik weet ongeveer waar ze te vinden zijn in het landschap, en ja, dan wacht ik dus net zo lang tot ze gaan vliegen...” Het is de bedoeling dat Roos alle boekomslagen van de driedelige-reeks maakt. “Deel 1, met terugwerkende kracht, en deel drie zal hopelijk in 2018 komen.” ■